

<div></div>
<div>עין משפט</div> <div>גז מוצה</div>
<p>בזר א מיי פייט מהל' מעה"ק הלכה ג:</p> <p>בזה ב מיי שס ולא פסק כמותו:</p> <p>בזג ג מיי פ"ג מהל' שמיטה ויבגז הלכה ה:</p> <p>בזד ד מיי פ"ז מהלכות לולב הלכה כ:</p> <p>בזה ה מיי פ"י מהל' תמידין ומוספין הלכה ו:</p> <p>בזו ו מיי פייט מהל' מעה"ק הלכה ג:</p>

מוסף רש"י

חייב, דהויא זריקת פנים דמוחיה, דמנן [נעיל לז]: כל הנימנן על מונח הילוך עומנן במתנה אחת כיפר [דע"ק קז] אף המנסך מי הגז בהז בחוץ חייב. משום מעלה בחן, דכל דבר שהוא מתקבל בפנים חייבין עליו משום שטותי חן [תע"ה שריי הדם]. אף של מטלות הסחורות [דע"ק קמ] במקום שפסק הוא מתחיל. ר"א וירש' שפסק הוא מתחיל. ר"א וירש' פלגי לתנא קמא קמא דלמיר נתן מקמא מתנות כספים ונשקף דסם יבא דס אחר ויחמיל בתחילה, הוהיל וילא גמז אותה ספריה [דע"ק סב]. ר"א וירש' אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל, ואפילו לא ענמיה אותה ספריה אין לך לחור ולמן מה שנתן [ירושא ס]. בשני ניסוכים הכתוב מדבר: שני ויבין דניסוך המים נפקא ליה דחייב עלי משום מעלה בחן: אי מה להלן שלשת לוגין. כיון ניסוקים על קרבן אחד [תענית ב]. דדריש נסבירה ואמרת דניסוך המים על ג' אלהים נעביעות. משנה היא בסדר ורעיס [שביעית פ"א מ"ז] עשר נטיעות [תענית פ"א מ"ז] עשר נטיעות המתפורות בחן בית פאה שאין בין זו ולא אלה כמה שיש בין זו למחרת, ותפסו בית פאה שהוא ג' אמות על ג' אמה מחפורות לאורך ורוחב שבעה, וחורקין כל בית פאה בשבילן ערב שביעות עד ר"ה, אע"פ שגזירה מן המורה לזוסף מחול על הקדש, כדנפקא לן במנחם אנדקליא תפסות מרש על ערב שביעות הכנסה נטיעות, ואסור לחרוש ג' יום לפני ר"ה כדאמרין בשמעתא קמייתא דמ"ק (ג). מקרא, נטיעות נאמר למשה מסתי שמואל לחרוש תמיהם עד ר"ה שני שלא יבאו, ואלו עשר או שאלין משפוחות הכהנים בחן בית פאה, נאמר למשה שיעוקת בבית פאה בליל חמורא לחרוש את כל ביתו כשבילן. אבל אל אינם עשר או שאלין משפוחות הכהנים, וחרשם תחת כל אחת ואחת כשעור יציקה לפי חשבון עשר לבית פאה, ובאלילות זקנים נאמר ג' יום לפני ר"ה. כדאמרין במ"ק (שס) לר' שמעאל מהלכתא וירש' מקרא, וחרשם עשו בית למורה ואסרו כשדה הלזן מפסח ואילן ובשדה האילן זקנים מעשרת ואילן, ואמרו זקנים מפני שיעוקם הרבה, שלג אילנות לבית פאה היו אלו תלספרים וחורשים כל בית פאה בשבילן עד עשרת לפי שטולו לר' לזן ויתנה תמורת שדה לזן ועשית שדה אילן, ואם אינם שלג חורש לכל אחד תתחיל לפי חשבון עד עשרת והשאר אסור מפסח ואילן [סוכה לד]. אע"פ כשנאמר שדות אין חורקין לפני שביעית לא יום זה חורקין דהואיל הם, לתמידין של שחר שבעת

קיי:

ומורה רבי אלעזר בדברים. תימה מאי קמ"ל רבא מתניתין היא דהא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך כו' שמע מינה דמודה ברישא וי"ל דסלקא דעתך דרבי אלעזר קאי אהנהו דלעיל ולא אמקמא דמים ועוד וי"ל דמתניתין איכא לאוקומי דמים החילונים דבמתנה אחת כיפר ואחא רבא לאשמועינן דאפילו בפנימיים דכל מתנות מעכבות אפ"ה מודה ר"א דחייב על מקמא בחון דתניא ג' ר"א אומר ממקום שפסק הוא מתחיל ולעיל נמי בצרק בית שמאי (דף מו). דלמר והאמר רבא מודה ר"א דמים גבי חטאות פנימיות מייתי לה: **אי מה להלן בשאר ימות השנה אף באז בשאר ימות השנה**. תימה דהא רבי עקיבא מודה דאין ניסוך המים אלא בחג ויש ספרים דגרסי הסך נסך בשני ניסוכים והוא קרא בתמיד כתיב וילתא דר' נתן גרים הכי בריש מסכת תענית (דף ג.) ואפילו לרבי נתן נמי לא מישתמיט אף דתנן ניסוך המים כל שצעה מני אי רבי עקיבא האמר בששי מזכיר תרי יומי הוו ורבי אלעזר בחג קאמר משמע כל ימות החג ונראה שפיר לישב גרסת הספרים דאף על גב דאין ניסוך המים אלא בחג מכל מקום חייבין עליו בחון כל השנה כדאשכחן בשמעתין למאל דלמר

קרבן נסכים בתמיד דמחייב בלא כלי שרת אע"ג דאין מתקבל בפנים הואיל ובשעת היתר הצמות קריצים בלא קדושת כלי וכדאמרין לעיל (דף קה): במעלה על גבי הסלע דמשום דהויא הקטרה בצמת יחיד מחייב עליו בחון בשעת אסור הצמות ומיהו לא דמי דאין לך מחוסר זמן גדול מזה וכיון דהשתא לא חזו בפנים היכי מחייב ואמרין ביומא בריש פרק שני שעירי (דף סז): שלמים ששחטן בחון קודם שיפתחו דלתות ההיכל פטור מ"ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי ג' ואע"פ שגא נסכים בכלי חול מקבלת דס בכלי חול דלמר רבא לעיל (דף קה). דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה ג' בכלי חול בפנים וחק בחון אין לנו לחייב מחמת דכשר בצמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחון בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתבמישתיה ב'**. פ"י בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמת לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל ד' דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מזי לפרושי בשיתת רבי עקיבא רבו אמרה דלמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי' זה משמע דאיכא למאן דלמר ניסוך המים דרבנן והוה תימה דאפילו למאן דלמר (מנחות דף קו). חולין בעורה לאו דאורייתא ג' שתקנו חכמים לנסך חולין בעורה שמה ג' לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להסתבך במי גשמים וקמ' ג' משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד). דריש לקיש הוה ידע לרא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דלמר ריש לקיש הםם כהנים בעלי מומין היו נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לזאת בערבה ושמה נהי דשמייע ליה ערבה ניסוך המים לא שמייע ליה ומיהו לא יתכן פ"י זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג): דתנן הםם נתנן ללזוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופרין למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחון חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסביה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר ג' ופי' בקונטרס ג' דריש לקיש דלמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דלמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אבל איהו דקצירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פ"י דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא דקצירא ליה אין שיעור ולא משום דקצירא ליה כרבי אלעזר דר"ל קסבר יש שיעור אלא לפוקי מנחם יודפאה קחיי דלמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא:

ביש שיעור במים קא מיפלגי. פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאחים מנה ואלע"ג דמליניהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואחא רבי אלעזר למימר והוא שגללן לשם חג חזו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראויין להן עד כאן לשונו וקשה דהא רבי אלעזר מי החג קאמר לעיל דאין שיעור למים כלל לא למעלה ולא למטה כדמוכחא נמי ההיא דמעילה (שס) ומפרש הר' חיים איפכא דתנא קמא סבר יש שיעור דנקט שלשת לוגין לא פחות ולא יותר ואחא רבי אלעזר למימר והוא שגללן לשם חג דקדשינהו מנא דרבי אלעזר לטעמיה דלמר לעיל קביעותא דמנא מילתא הוא אבל לא קבעינהו מנא חייב בפחות משלשת לוגין דאין שיעור למים ור' אלעזר לטעמיה דלמר במתני' מי החג: ופי' רש"י (ג' יג):

השווחא והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

חייב. לרבנן דלא בעו כולו מתיר ורבי אלעזר נמי מודה בה כדאמרין בגמרא: **מי החג**. שנתמלאו לשם ניסוך המים בחג הסוכות: **שירי דם**. של חטאות הטעוין שפיהה ליסוד שהקריב ג' בחון חייב דקסבר שירים מעבדין הילכך מתקבלים בפנים וזריקה גמורה הן: **גב' מודה ר' אלעזר דמים**. ואפי' בחטאות הפנימיות דהא בפנים אס נשקף דסם אחר שנתן מתנה אחת מהניא הך דיהבה ומציא פר אחר ומתחיל ממקום שפסק: **דסן כו'**. במסכת יומא דהויאזלו לו (דף סז): **יודפאה**. דמן יודפת ג': **ניסוך המים דאורייתא**. הילכך בחון נמי מחייב עליה: **אמר ליש ריש לקיש**. אי רבי אלעזר מההוא קרא יליף ובההוא קרא מים ויין איתקוש אלמא ג' שלשת לוגין צעינן כנסכי יין של עולת התמיד: **והא ר' אלעזר מי החג קאמר**. ואפילו פחות משלשת לוגין דאיכא למאן דלמר (סוכה דף מד). בלוג היה מנסך ג': **בחג קאמר**. בלשון קושיא גרסינן ליה: **אישתמיטתיה**. למנחם יודפאה: **הא דא"ר יוחנן כו'**. אלמא לכזיל עלמא דאורייתא הוא הילכך איכא למ"ד בלוג גמירי לה או אין להם שיעור: **מאי בינייהו**. במאי קמיפלגי ומאי קא אחי רבי אלעזר למימר: **בש שיעור למים**. דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר משלשת לוגין דיש בכלל מאחים מנה ואף על גב דמליניהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואחא רבי

אלעזר למימר והוא שגללן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא דתנן (שס) לזוחית של זהב מחוקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אבל אי הוי טפי לא קדשינהו כלי דלא חזו ליה דיש שיעור למים ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להם: **בקרבו** [בתחילתו] ג' זיל דתנן [ג' יג):

אלעזר ר' אלעזר [שם]. יליין שבתה"י ונד"ו אין עקבות נאחזרש שם זה בכל הסוגיות [מנח' קט ע"ב עד ק' ע"ב] בין במטה ובין בגמ', לפעמים ר' אליעזר ולפעמים ר' אלעזר, וכן גם בשר"י ובתוס', ועי' ה' דברי תמימה ונדק"ם דמוכח דר' אלעזר הוא הכתוב מדלמר בגמ' ר"א בשיתת ר"ע רבו, וראה דבש"י ע"ב קט ע"ב אות ז: ג' זיל שהקריבן, וכו"ל בשר"י [שם].

בשר' [שם] וירוש' [שם], ועי' קריא דגיה' המנסך שבי' גי' רש"י, [ולפי' אין צורך בהגהת מלא' ציטויר' בש"י]. מיתב (בר"ש) למה קמיפלגי ואפנינו מחוקת ע"פ בבי' ועי"ש, ועי' ס' מנחת יהודה ש' להוסיף דרש"י הוה גרים [ח: לח] זיל למים [שם].

בבב"י, גיל יוש שיעור למים איכא בבידור ח"ק סבר יש שיעור ואע"ג דמילאן לשום חג אי איכא שלשת לוגין אין ואי לא לא ור' אלעזר סבר אין שיעור למים ואם מילאן לשום חג מחייב רב פפא (ב"ב, וגי' וז' מתאמה לפי' ר' חיים שבתום: ג' זיל שהקריבן [ש"ס]: ג' גדלי' אימא [באחר"ס]:

[א] זיל מנסך כל שמונה [ב"ש] וב"ב: כ"ן בס"ד, ומכאן ועד סוה"ד שייך למוס' לקמן ריש דף ק"א ע"א ד"ה בקרבו: (ב"ב):

[ג] זיל דקבלה [ב"ש]: [ד] זיל ריש לפרש [ב"ש]. זיל ויש מפרשים (ב"ב):

לא מחסתר שתקנו כנז"ל: [ז] וקצת קשה דמשמע בז' כ"ל [ד"ו]:

[ב"ב]: [ד] ובספרים שלנו איתא שם בפ' רש"י כפי' התוס', ופי' התוס' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תוס' בשם י"מ, ועי' רש"י [ג' יג):

מסורת הש"ס

א) מעילה יג: ירוש' סוכה פ"ד ה"ו, ג' [נעיל לח: לג. לקמן קריא], א' לעיל מב. יומא ס', ד) תענית ב: שבת קג: ועי' ירוש' שביעית פ"א ה"ה, סוכה פ"ד ה"א וה"ו, ר"ה פ"א ה"ג, ה) סוכה לה. ע"ש מד. תענית ג. ע"ש מ"ק ג: ירוש' שביעית וסוכה שם ה"א, ו) רש"י מ"ו, ו) ירוש' סוכה פ"ד ה"ו, ח) [שם ע"ה, ערסין לב], ט) ובספרים שלנו איתא שם בפ' רש"י כפי' התו' ופי' התו' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תו' בשם י"מ ועי"ש, ועי' רש"י.

ב) [שם].

תורה אור השלם

1. ושיעור חטאת אהרן מלבד עלת הקדמי מנחתה תקריב: במדבר כט, לא

2. [שם].

הגהות הב"ח

א) גמ' לשם חג חייב במאי קמיפלגי אמר רב נתנן כג' יתכן:

ב) [שם].

שינויי נוסחאות

א) זיל ר' אלעזר [שם]. יליין שבתה"י ונד"ו אין עקבות נאחזרש שם זה בכל הסוגיות [מנח' קט ע"ב עד ק' ע"ב] בין במטה ובין בגמ', לפעמים ר' אליעזר ולפעמים ר' אלעזר, וכן גם בשר"י ובתוס', ועי' ה' דברי תמימה ונדק"ם דמוכח דר' אלעזר הוא הכתוב מדלמר בגמ' ר"א בשיתת ר"ע רבו, וראה דבש"י ע"ב קט ע"ב אות ז: ג' זיל שהקריבן, וכו"ל בשר"י [שם].

ב) [שם]. יליין דתנן [ג' יג):

אלעזר ר' אלעזר [שם]. יליין שבתה"י ונד"ו אין עקבות נאחזרש שם זה בכל הסוגיות [מנח' קט ע"ב עד ק' ע"ב] בין במטה ובין בגמ', לפעמים ר' אליעזר ולפעמים ר' אלעזר, וכן גם בשר"י ובתוס', ועי' ה' דברי תמימה ונדק"ם דמוכח דר' אלעזר הוא הכתוב מדלמר בגמ' ר"א בשיתת ר"ע רבו, וראה דבש"י ע"ב קט ע"ב אות ז: ג' זיל שהקריבן, וכו"ל בשר"י [שם].

בשר' [שם] וירוש' [שם], ועי' קריא דגיה' המנסך שבי' גי' רש"י, [ולפי' אין צורך בהגהת מלא' ציטויר' בש"י]. מיתב (בר"ש) למה קמיפלגי ואפנינו מחוקת ע"פ בבי' ועי"ש, ועי' ס' מנחת יהודה ש' להוסיף דרש"י הוה גרים [ח: לח] זיל למים [שם].

בבב"י, גיל יוש שיעור למים איכא בבידור ח"ק סבר יש שיעור ואע"ג דמילאן לשום חג אי איכא שלשת לוגין אין ואי לא לא ור' אלעזר סבר אין שיעור למים ואם מילאן לשום חג מחייב רב פפא (ב"ב, וגי' וז' מתאמה לפי' ר' חיים שבתום: ג' זיל שהקריבן [ש"ס]: ג' גדלי' אימא [באחר"ס]:

[א] זיל מנסך כל שמונה [ב"ש] וב"ב: כ"ן בס"ד, ומכאן ועד סוה"ד שייך למוס' לקמן ריש דף ק"א ע"א ד"ה בקרבו: (ב"ב):

[ג] זיל דקבלה [ב"ש]: [ד] זיל ריש לפרש [ב"ש]. זיל ויש מפרשים (ב"ב):

לא מחסתר שתקנו כנז"ל: [ז] וקצת קשה דמשמע בז' כ"ל [ד"ו]:

[ב"ב]: [ד] ובספרים שלנו איתא שם בפ' רש"י כפי' התוס', ופי' התוס' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תוס' בשם י"מ, ועי' רש"י [ג' יג):